

Aleksandra Kruk
ORCID: 0000-0002-7545-941X
Uniwersytet Zielonogórski

Polityka międzynarodowa w sferze działań i postulatów Omida Nouripoura

Wprowadzenie

Coraz częściej w ostatnich latach nie tylko prominentni politycy, sprawujący urząd kanclerzy czy głów państw, ale również wielu posłów i senatorów dzieli się swoimi przemyśleniami dotyczącymi aktywności politycznej, postulatów i celów na łamach książek. Postęp technologiczny spowodował, że publikacje drukowane ukazują się szybko. Mimo że w mediach społecznościowych można jeszcze prędzej informować o zamiarach politycznych, to część czytelników pozostaje wiernymi zwolennikami książek. Z obserwacji prac niemieckich przedstawicieli partii politycznych wynika, że dość szybko w publikacjach swojego autorstwa podsumowują kadencje, informują o osiągnięciach i dzielą się doświadczeniami zdobytymi w świecie polityki. Porównanie wspomnień i narracji polityków z innymi źródłami pozwala na ocenę działań, formułowanych opinii i koncepcji. Książki stają się środkiem komunikowania o wykonanej pracy i aspiracjach do partycypowania w życiu politycznym Niemiec. Niektóre są traktowane jako pisma polemiczne bądź sfera rozliczania z pracy politycznej. Książki polityków stanowią także bogaty materiał źródłowy, zdobywany podczas sprawowania funkcji. Spośród przedstawicieli niemieckiego ugrupowania Zielonych można wyróżnić polityków, którzy prezentowali swoje wspomnienia, idee i wiedzę, właśnie publikując książki¹. Wśród nich wyróżnił się Joschka Fischer czy Robert Habeck². W artykule postanowiono zbadać wpływ Omida Nouripoura na politykę międzynarodową poprzez konfrontację postulatów zawartą w dwóch jego książkach: *Moja praca, mój język, moje państwo. Jak udaje się integracja* oraz *Jak działać przeciwko dżihadystom? Jak*

---

¹ C. Özdemir, *Ich bin Inländer. Ein anatolischer Schwabe im Bundestag*, München 1999.

² J. Fischer, *Die rot-grünen Jahre. Deutsche Außenpolitik – vom Kosovo bis zum 11. September*, Köln 2007; R. Habeck, *Wer wagt, beginnt. Die Politik und ich*, Köln 2018.

*możemy pokonać terror?*³ z innymi źródłami, głównie zawartymi w mediach i na stronach Bundestagu. Pozostałe materiały pochodzą z portali społecznościowych oraz stron internetowych O. Nouripoura. W trakcie analizy aktywności polityka okazało się, że używał zróżnicowanych sposobów, aby komunikować o swoich celach politycznych: debat, demonstracji, filmów, listów, manifestów, marszy, wystaw. Polityk uczestniczył w *talk show*, wykładach gościnnych, kampaniach społecznych, mediach społecznościowych. Działacz polityczny partycypował w wielu spotkaniach eksperckich i podkreślił, że swoje opinie prezentował „na podstawie licznych spotkań, dyskusji, wykładów, konferencji, artykułów i przede wszystkim podróży na Bliski Wschód, do Afryki, po Europie i USA”⁴. Był stałym uczestnikiem konferencji monachijskich, które uważał za „nieformalne idealne miejsce dialogu politycznego”⁵, gdzie można było między innymi negocjować kwestie polityki nuklearnej Iranu. Jego aktywność była bliska sposobowi działań innych przedstawicieli partii Zieloni. Ludger Volmer twierdził, że w celu forsowania własnego programu partia wykazuje wysoką aktywność poprzez przygotowanie „kampanii” oraz „kongresów, dni działań, obecność w internecie”⁶.

Socjalizacja polityczna. Wspecjalizowanie w obszarze polityki integracyjnej drogą do Bundestagu

W drugiej połowie XX wieku zaczęły rozwijać się badania nad socjalizacją polityczną, czyli według Edwarda Greenberga „procesem, w wyniku którego jednostka nabywa postawy, przekonania i wartości, odnoszące się do systemu politycznego, którego jest członkiem oraz do swojej własnej roli jako obywatela tego systemu”⁷. Dawid Easton i Jack Dennis twierdzili, że socjalizacja polityczna to „proces rozwojowy, poprzez który osoby nabywają polityczne orientacje i wzory zachowań”⁸. Takie definicje w kontekście działalności politycznej O. Nouripoura wydają się przydatne i ciekawe, ponieważ polityk jest posiadaczem dwóch paszportów – nie-

³ O. Nouripour, *Was tun gegen dschihadisten? Wie wir den Terror besiegen können*, München 2017; O. Nouripour, *Mein Job, meine Sprache, mein Land. Wie Integration gelingt*, Freiburg im Breisgau 2007.

⁴ O. Nouripour, *Was tun...*, s. 19.

⁵ O. Nouripour, *Not the whole picture: The history of the incomplete answer to Iran's nuclear threat*, [w:] *Towards mutual security. Fifty years of Munich Security Conference*, red. W. Ischinger, Göttingen 2014, s. 287.

⁶ L. Volmer, *Die Grünen. Von der Protestbewegung zur etablierten Partei – Eine Bilanz*, München 2009, s. 440.

⁷ D. Hildebrandt-Wypych, *Socjalizacja polityczna w przebiegu życia – perspektywa kontynuacji i zmiany*, „Studia Edukacyjne” 2018, nr 49, s. 374.

⁸ T. Sasińska-Klas, *Socjalizacja polityczna. Teoria, badania, ustalenia*, Kraków 1992, s. 30.

mieckiego i irańskiego. Jego doświadczenia związane z nabywanymi doświadczeniami i obserwacjami, a także podejmowanymi działaniami stały się niezwykle istotne, gdyż ustroje Iranu i Niemiec różni chociażby podejście do demokracji, władzy czy kwestii związanych z przestrzeganiem praw człowieka. Podejście interpretacjonistyczne, wykorzystujące techniki narracyjne, pozwala przyrzeć się sposobowi nabywania świadomości politycznej zarówno w początkowym okresie życia polityka, jak i w dalszych etapach. Omid Nouripour zwracał uwagę na rolę agend socjalizacji, między innymi rodziny i szkół, mających wpływ na kształtowanie jego poglądów politycznych. W ten sposób opowiadał o swojej tożsamości, wykorzystując pamięć autobiograficzną i gromadzone doświadczenia⁹.

Omid Nouripour urodził się w rodzinie inżynierów i początkowo uczęszczał do szkoły w Teheranie. Wspominał, że irański system edukacyjny był asyryjsko-ortodoksyjny i miał zajęcia z nauczycielem, który stosował propagandowe metody. Poza tym zapamiętał ze szkoły, że wiele rozmawiano o wojnie w Zatoce Perskiej. Trwający od 1980 do 1988 roku konflikt iracko-irański odcisnął piętno na sposobie nauczania, przekazywaniu informacji o politycznych wrogach i przyjaciołach Iranu. Omid Nouripour w 1988 roku wyjechał do Frankfurtu nad Menem. Kontynuował naukę i pierwsze kroki działalności politycznej stawiał w Hesji. Wstąpił do Zielonych w 1996 roku. Wniósł o obywatelstwo Niemiec w 1993 roku, otrzymał je w roku 2002. Jako imigrant z Iranu wyróżniał się wyglądem w społeczeństwie. Wspominał, że uczestniczył w Niemczech w ulicznych protestach solidarności z ludźmi, którzy ucierpieli w ataku na World Trade Center. Odczuwał wtedy, że niektórzy nieufnie go obserwowali. Komentował także, że niektóre dzieci imigrantów były szykanowane w szkole w związku z atakiem terrorystycznym w Nowym Jorku. Był zdania, że w Niemczech brakuje odpowiedniej polityki migracyjnej i starał się ją współtworzyć. Interesował się postawami wobec islamu zarówno społeczeństwa, jak i elit. Krytykował Oriane Fallaci i uważał, że dziennikarka w książce *Wściekłość i duma*, broniąc kultury zachodniej, dokonała wielu generalizacji dotyczących islamu. Omid Nouripour dzielił wyznawców islamu na ludzi, którzy w sposób pokojowy wyznają wiarę, oraz wskazywał na ekstremistów. Wśród niebezpiecznych terrorystów upatrywał wywodzącego się z Libanu swojego rówieśnika, Zijada Dżarraha. Prezentując na kartach swojej książki biografię Z. Dżarraha, pokazywał, w jak różnych kierunkach potoczyły się ich losy. Omid Nouripour wspominał, że dorastał w środowisku otwartym na świat i doceniał życie we Frankfurcie. Był zdania, że Z. Dżarraha, żyjąc w Greifswaldzie i Hamburgu,

---

⁹ E. Soroko, *Poziom autonarracyjności wypowiedzi i użyteczność wybranych sposobów ich generowania*, Poznań 2007, <https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/4071/1/E%20Soroko%20doktorat.pdf> (dostęp: 20 I 2021).

nie miał takiego szczęścia i zamiast poznawać ludzi otwartych na świat, zaczął nawiązywać kontakty z radykałami. Podczas gdy O. Nouripour swoją aktywność polityczną budował poprzez specjalizowanie w problematyce polityki integracyjnej, to Z. Dżarrah nawiązał kontakt ze środowiskiem radykalnego islamu, które popierało cele Osamy Bin Ladena¹⁰. Przyglądając się portretom psychologicznym terrorystów, O. Nouripour postulował konkretne rozwiązania dotyczące polityki migracyjnej: integrację na rynku pracy, zwiększanie szans edukacyjnych wśród imigrantów, naukę języka niemieckiego, równość wobec prawa, poprawę sytuacji mieszkaniowej, kreowanie klimatu otwartości i tolerancji. W ten sposób dążył do podejmowania działań mających na celu zapobieganie rozwojowi „karier terrorystycznych”¹¹. Proponował działania w kierunku polityki nabywania zdolności i kompetencji (*empowerment*), motywowania migrantów, by nabywali uprawnienie do otrzymywania obywatelstwa według wzorów kanadyjskich; wcielanie propagowanej przez Wilhelma Heitmeyera kultury uznawania; działań wspierających politykę różnorodności i obejmujących działania afirmatywne; walki z rasizmem; budowania społeczeństwa inkluzywnego¹². Postulaty dotyczące walki z działaniami naruszającymi prawa człowieka (dyskryminacją przedstawicieli grup marginalizowanych) znalazły odzwierciedlenie w jego dalszej aktywności politycznej. Polityk narzekał, że obowiązujące do 1999 roku niemieckie prawo o obywatelstwie było przestarzałe. Domagał się, aby imigranci ubiegający się o niemieckie obywatelstwo nie musieli rezygnować z obywatelstwa, które już mieli¹³.

W przypadku Cema Özdemira i Omida Nouripoura działalność polityczna była mocno powiązana z ich pochodzeniem migracyjnym i politycy wyspecjalizowali się w obszarze tej polityki. Ich aktywność polityczna świadczyła o otwartości partii Zielonych na sprawy imigrantów. Wśród przedstawicieli Zielonych byli posiadająca polskie pochodzenie Agnes Brugger, pochodzący z Turcji Ekin Deligöz oraz Özcan Mutlu, posiadający korzenie austriackie Dieter Janecek oraz Irene Mihalic, której rodzice pochodzili z Chorwacji. Rozpoczynający karierę polityczną w Badenii-Wirtembergii C. Özdemir pochodził z Turcji, a okres formacyjny przybyłego z Iranu i znającego język perski O. Nouripoura rozgrywał się w Hesji. Do znanych polityków o korzeniach irańskich zalicza się także Michaelle Noll (CDU), Sahre Wagenknecht i Niema Movassata z Partii Lewicy¹⁴.

¹⁰ O. Nouripour, *Mein Job...*, s. 10-25.

¹¹ A. Zięba, *Oczekując nieoczekiwanego: zagrożenie terrorystyczne w Unii Europejskiej*, [w:] Z. Siemiątkowski, A. Zięba, *Służby specjalne we współczesnym państwie*, Warszawa 2016, s. 218.

¹² O. Nouripour, *Mein Job...*, s. 121-130.

¹³ *Ibidem*, s. 63-72; O. Nouripour, *Deutschland zwischen Integrationsdebatten und Loyalitätsparanoia*, [w:] M. Oppong, *Migranten in der deutschen Politik*, Wiesbaden 2011, s. 13-24.

¹⁴ A.M. Wüst, *Immigration into politics. Immigrant-origin candidates and their success in the 2013 Bundestag Election*, „German Politics and Society” 2014, nr 3, s. 7.

Początki kariery w Bundestagu

Omid Nouripour rozpoczął reprezentowanie Zielonych z Hesji w Bundestagu w 2006 roku, gdy wywodzący się z tego okręgu wyborczego J. Fischer wycofywał się z polityki. Na początku działalności w Bundestagu O. Nouripour zaangażował się w Komisji ds. Europejskich.

Tabela 1. Omid Nouripour: udział w wybranych głosowaniach w Bundestagu okresu legislacyjnego 2005-2009

Data głosowania	Sprawa	Decyzja
28 września 2006	Przedłużenie misji ISAF	tak
26 października 2006	Wejście Bułgarii i Rumunii do UE	tak
10 listopada 2006	Przedłużenie operacji antyterrorystycznej OEF	tak
12 października 2007	Przedłużenie operacji w Afganistanie (ISAF, Tornado)	tak
12 października 2007	Przedłużenie operacji w Libanie	tak
12 października 2007	Przedłużenie operacji w Kosowie	tak
24 kwietnia 2008	Przyjęcie Traktatu Lizbońskiego	tak
5 czerwca 2008	Przedłużenie operacji w Kosowie	tak
17 września 2008	Kontynuacja operacji w Darfurze	tak
17 września 2008	Przedłużenie operacji w Libanie	tak
16 października 2008	Przedłużenie operacji ISAF	tak
13 października 2008	Przedłużenie operacji antyterrorystycznej OEF	nie
19 grudnia 2008	Udział w operacji zwalczania piractwa (Atalanta)	tak
28 maja 2009	Przedłużenie operacji w Kosowie	tak
2 lipca 2009	Udział w operacji AWACS w Afganistanie	tak

Źródło: Abgeordnetenwatch, https://www.abgeordnetenwatch.de/profile/omid-nouripour/abstimmungen?parliament_period=All&vote=All&page=29 [dostęp: 25.01.2020].

Po wyborach w 2009 roku Zieloni pozostawali partią opozycyjną, chociaż zdobyli o siedemnaście mandatów więcej niż w 2005 roku. Omid Nouripour objął funkcję pełnomocnika frakcji Zielonych ds. polityki bezpieczeństwa. Podkreślał, że po ataku na World Trade Center w USA zainicjowano strategię wojny z terroryzmem, chociaż zwracał również uwagę, że terroryzmu nie można łączyć wyłącznie z islamem. Przypominał o działaniach Ku Klux Klanu w Ameryce czy Armii Bożego Oporu (afrykańskiej organizacji terrorystycznej). Omid Nouripour uważnie obserwował politykę amerykańskich prezydentów wobec ugrupowań terrorystycznych. Komentował politykę George’a Walkera Busha, Baracka Obamy i Donalda Trumpa. Krytykował politykę amerykańskich konserwatystów po 2001 roku i uważał, że po ataku na WTC zapłonął „ogień Busha”. Błędy amerykańskiej dyplomacji upatrywał w metodach prowadzenia wojny w Afganistanie. Potępiał amerykańską dyplomację za zaklasyfikowanie Iranu, Iraku i Korei Północnej do państw „Osi Zła”.

W końcu uznał za błąd rozpoczęcie w 2003 roku wojny w Iraku. Omid Nouripour przypominał, że sprawa interwencji w Iraku poróżniła dyplomację Niemiec i USA, ponadto nazywał George'a W. Busha jednym z „wujów” terroryzmu obok irackiego

Tabela 2. Omid Nouripour: udział w wybranych głosowaniach w Bundestagu okresu legislacyjnego 2009-2013

Data głosowania	Sprawa	Decyzja
3 grudnia 2009	Przedłużenie operacji ISAF w Afganistanie	tak
3 grudnia 2009	Przedłużenie operacji antyterrorystycznej OEF	nie
3 grudnia 2009	Przedłużenie operacji UNIFIL w Libanie	tak
18 grudnia 2009	Uczestniczenie w operacji w Bośni i Hercegowinie	tak
18 grudnia 2009	Udział w operacji Atalanta (zwalczanie piractwa)	tak
26 lutego 2009	Przedłużenie operacji ISAF	tak
7 maja 2010	Kredyt dla Grecji	tak
10 czerwca 2010	Przedłużenie misji KFOR	tak
17 czerwca 2010	Rezygnacja w Bundeswehrze ze służby obowiązkowej	tak
17 czerwca 2010	Przedłużenie misji UNAMID w Darfurze	tak
17 czerwca 2010	Przedłużenie misji UNMISS w Sudanie	tak
17 czerwca 2010	Przedłużenie misji UNIFIL w Libanie	tak
18 czerwca 2010	Redukcja służby obowiązkowej w Bundeswehrze	nie
2 grudnia 2010	Przedłużenie misji antyterrorystycznej OAE na Morzu Śródziemnym	nie
2 grudnia 2010	Misja zwalczania piractwa Atalanta	tak
28 stycznia 2011	Przedłużenie operacji ISAF	tak
25 marca 2011	Misja AWACS w Afganistanie	tak
9 czerwca 2011	Przedłużenie operacji KFOR w Kosowie	nieobecny
9 czerwca 2011	Przedłużenie operacji UNIFIL w Libanie	nieobecny
7 lipca 2011	Tymczasowe wstrzymanie procedury deportacji dla syryjskich uchodźców	tak
8 lipca 2011	Zakaz sprzedaży czołgów do Arabii Saudyjskiej	tak
8 lipca 2011	Przedłużenie operacji w Darfurze	tak
29 listopada 2011	Przedłużenie misji w Południowym Sudanie UNMISS	tak
1 grudnia 2011	Przedłużenie operacji antyterrorystycznej OAE na Morzu Śródziemnym	nie
1 grudnia 2011	Przedłużenie operacji antypirackiej Atalanta	wstrzymanie się
26 stycznia 2012	Przedłużenie operacji ISAF w Afganistanie	tak
27 lutego 2012	II Pakt ratunkowy dla Grecji	tak
10 maja 2012	Przedłużenie operacji antypirackiej Atalanta	wstrzymanie się
25 maja 2012	Przedłużenie operacji KFOR w Kosowie	tak
28 czerwca 2012	Przedłużenie operacji w Libanie	tak
14 grudnia 2012	Wysyłanie systemu obrony przeciwrakietowej Patriot do Turcji	tak
23 lutego 2013	Udział w wojskowej misji szkoleniowej w Mali	tak

Źródło: Abgeordnetenwatch, https://www.abgeordnetenwatch.de/profile/omid-nouripour/abstimmungen?parliament_period=All&vote=All&page=29 [dostęp: 25.01.2020].

polityka Nuri al-Malikiego i prezydenta Syrii Baszara al-Assada. Także B. Obama był krytykowany przez O. Nouripoura za działania podejmowane wobec Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Zdaniem przedstawiciela niemieckich Zielonych przemówienie wygłoszone przez B. Obamę 4 czerwca 2009 roku na Uniwersytecie Al-Azhar w Kairze wpłynęło na zdestabilizowanie sytuacji w Egipcie¹⁵. Uważał, że administracja B. Obamy popełniała błędy podczas Arabskiej Wiosny, a prezydent powinien zaprotestować przeciwko polityce prowadzonej przez Hosni Mubaraka.

W latach 2013-2017 Zieloni pozostawali w opozycji wobec Wielkiej Koalicji. Omid Nouripour nadal specjalizował się w sprawach polityki międzynarodowej i bezpieczeństwa. Po wyborach z 2013 roku O. Nouripour zaangażował się w działania Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Praw Człowieka oraz Pomocy Humanitarnej. Wyodrębnienie Komisji Praw Człowieka oraz Pomocy Humanitarnej z Komisji Spraw Zagranicznych nastąpiło w 1998 roku. Odtąd Komisja zajmuje się polityką azyłową i imigracyjną, podejmuje problemy dyskryminacji i walki o równouprawnienie. Do jej zadań należy rozpatrywanie spraw dotyczących przestrzegania praw człowieka zarówno z perspektywy prawnej, jak i politycznej oraz uwzględnianie z perspektywy wielostronnej i dwustronnej tej problematyki na poziomie polityki międzynarodowej i wewnętrznej¹⁶. W konstytucji Republiki Federalnej Niemiec Komisja Spraw Zagranicznych zajmuje szczególnie znaczenie obok Komisji Obrony (art. 45a)¹⁷, a jej członkowie ze względu na „wrażliwość” omawianych problemów mogą obradować „za zamkniętymi drzwiami”. Komisje, jako organy odpowiedzialne za opracowywanie projektów uchwał, przedstawianie stanowisk, uczestniczenie w kontrolowaniu przez Bundestag rządu, wykonują wiele prac, które powinny przyczynić się do efektywnego funkcjonowania parlamentu¹⁸. Aktywność komisji jest rozpatrywana z perspektywy jakości komunikowania w obrębie „Trójkąta 3B” – rządu (Bundesregierung), Bundestagu i Bundesratu. Podczas gdy rząd przedstawia wytyczne dotyczące prowadzenia polityki, komisje mogą inicjować debaty i rozmowy w ramach formuły okrągłego stołu, zapraszać gości, wyznaczać kierunki odbywanych podróży służbowych¹⁹.

¹⁵ Full Text: *President Barack Obama's Speech to the Muslim World*, 4 VI 2009, <http://content.time.com/time/politics/article/0,8599,1902738,00.html> (dostęp: 15 I 2021).

¹⁶ G.M. Sierck, *Ausschuss für Menschenrechte und humanitäre Hilfe im Deutschen Bundestag*, „Handbuch der Menschenrechtsarbeit”, <http://handbuchmenschenrechte.fes.de/themen/menschenrechtsarbeit-in-deutschland/ausschuss-fuer-menschenrechte-und-humanitaere-hilfe-im-deutschen-bundestag.html> (dostęp: 17 II 2020).

¹⁷ Konstytucja Niemiec, <http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/niemcy.html> (dostęp: 18 I 2021).

¹⁸ M. Bożek, *System konstytucyjny Republiki Federalnej Niemiec*, Warszawa 2017, s. 84-85.

¹⁹ W. Steffani, *Parteien (Fraktionen) und Ausschüsse im Deutschen Bundestag*, [w:] *US-Kongress und Deutscher Bundestag*, red. U. Thaysen i in., Opladen 1998, s. 260-281.

Bliski Wschód i walka z dżihadyzmem

W powojennej polityce Niemiec wobec Bliskiego Wschodu ważną rolę odgrywało od początku uwarunkowanie wynikające z wpływu pamięci o zbrodniach nazizmu na relacje z Izraelem postrzeganie konfliktu arabsko-palestyńskiego. Napięcia sięgały jeszcze wcześniejszych kwestii, związanych z prowadzoną w czasach kolonialnych przez dyplomację niemiecką działań, na przykład postawą wobec eksterminacji Ormian. Obok kwestii historycznych i kulturowych Bliski Wschód był postrzegany w kategorii interesów gospodarczych i politycznych, na przykład dotyczących eksportu broni i ustosunkowywania się do napięć między państwami Bliskiego Wschodu w XX i XXI wieku. Niewątpliwie polityka bliskowschodnia Niemiec uległa zmianom wraz ze zjednoczeniem Niemiec i odejściem od polityki dyplomacji czekowej w kierunku aktywności na misjach *out of area*. Bliski Wschód był w Niemczech postrzegany jako ojczyzna robotników, którzy od lat 70. imigrowali na Zachód i stawali się ważną częścią niemieckiego społeczeństwa, z czasem pretendującą do nabywania niemieckiego obywatelstwa i sprawowania funkcji politycznych.

Omid Nouripour, jako reprezentant migrantów z Iranu, który zdobył wykształcenie na Uniwersytecie w Moguncji, mógł tłumaczyć skomplikowane kwestie toczących się na Bliskim Wschodzie konfliktów. Znajomość priorytetów aktorów na Bliskim Wschodzie oraz interesów mocarstw czy możliwości budowania koalicji w ramach państw członkowskich Unii Europejskiej wobec napięć bliskowschodnich odgrywa coraz większe znaczenie. Omid Nouripour nie dysponował takimi instrumentami, jak aktywnie kształtujący politykę europejską wobec Bliskiego Wschodu premier Wielkiej Brytanii Tony Blair czy prezydent Francji Jacques Chirac²⁰. Jednak jego rola jest także istotna, ponieważ jako szef komisji ds. międzynarodowych w Bundestagu wpływa na proces legislacyjny i dyskurs dotyczący interesów międzynarodowych Niemiec. W zakresie polityki bezpieczeństwa nabrała znaczenia sprawa wojny w Syrii. Polityk popierał wysyłanie systemu obrony przeciwrakietowej rakiet Patriot do Turcji. Niemieccy żołnierze od 28 stycznia 2013 roku stacjonowali w Kahramanmaras i brali udział w misji NATO *Active Fence Turcja*. W ciągu 989 dni w misji wzięło udział 2500 żołnierzy Bundeswehry. Zdaniem O. Nouripoura wojna domowa w Syrii była nierozzerwalnie związana ze wzrostem terroryzmu. Argumentował on, że skutki wojny w Syrii dotyczą całego świata i mają odzwierciedlenie w dokonywanych poza Bliskim Wschodem atakach terrorystycznych, na przykład w Paryżu. Podkreślał, że reżim Baszira al-Asada

²⁰ V. Perthes, *Die Chancen der Komplementarität: Europa und die USA im Nahen Osten*, [w:] V. Perthes, *Deutsche Nahostpolitik: Interessen und Optionen*, Schwalbach 2001, s. 50.

Tabela 3. Omid Nouripour: udział w wybranych głosowaniach w Bundestagu okresu legislacyjnego 2013-2017

Data głosowania	Sprawa	Decyzja
29 stycznia 2014	Kontynuacja wysyłania systemu obrony przeciwrakietowej Patriot do Turcji	tak
29 stycznia 2014	Kontynuacja operacji antyterrorystycznej OAE na Morzu Śródziemnym	nie
20 lutego 2014	Kontynuacja misji ISAF w Afganistanie	tak
20 lutego 2014	Kontynuacja misji w Mali	tak
9 kwietnia 2014	Udział w niszczeniu broni chemicznej w Syrii	tak
10 kwietnia 2014	Udział w misji EUFOR w Republice Środkowej Afryki	tal
8 maja 2014	Postulat transparentności w podejmowaniu decyzji o eksporcie broni	tak
22 maja 2014	Przedłużenie misji antypirackiej Atalanta	wstrzymanie się
5 maja 2014	Przedłużenie misji KFOR w Kosowie	tak
25 maja 2014	Przedłużenie misji wsparcia w Mali	tak
25 czerwca 2014	Kontynuacja misji UNIFIL w Libanie	tak
13 listopada 2014	Kontynuacja misji w Południowym Sudanie	tak
18 grudnia 2014	Kontynuacja misji Active Endeavour na Morzu Śródziemnym	nie
19 grudnia 2014	Kontynuacja misji w Afganistanie	tak
29 stycznia 2015	Misja szkoleniowa na terytorium Iraku	wstrzymanie się
29 stycznia 2015	Misja nadzoru powietrznego nad terytorium Turcji	wstrzymanie się
21 marca 2015	Przedłużenie misji w Liberii	tak
1 października 2015	Przedłużenie misji EUNAVFOR MED	nie
15 października 2015	Zaostrzenie prawa azylowego	nieobecny
4 grudnia 2015	Udział żołnierzy Bundeswehry w misji przeciwko IS w Syrii	nieobecny
28 stycznia 2016	Przedłużenie misji w Pn. Iraku	wstrzymanie się
26 lutego 2016	Zaostrzenie prawa azylowego (II Pakt azylowy)	nie
13 maja 2016	Zaliczenie Algierii, Maroko, Tunezji do państw bezpiecznego pobytu	nie
29 września 2016	Uczestniczenie w operacji NATO Sea Guardian	przeciwko
10 listopada 2016	Udział żołnierzy Bundeswehry w misji przeciwko ISIS w Syrii	przeciwko

Źródło: Abgeordnetenwatch, https://www.abgeordnetenwatch.de/profile/omid-nouripour/abstimmungen?parliament_period=All&vote=All&page=29 [dostęp: 25.01.2020].

otrzymuje poparcie ze strony Rosji, a opozycja syryjska czuje się „zdradzona przez społeczność międzynarodową”²¹. Zwraçał uwagę, że konflikt syryjski spowodował katastrofę humanitarną.

Omid Nouripour systematycznie protestował przeciwko przedłużaniu operacji antyterrorystycznej na Morzu Śródziemnym (*Operation Active Endeavour (OAE)*), która została zainicjowana przez USA w ramach NATO po ataku na World Trade

²¹ J. Cox, O. Nouripour, *Das Leiden der Syrer beenden*, „Die Zeit” 3 II 2016.

Center 11 września 2001 roku. Podczas gdy CDU/CSU i FDP opowiadała się za kontynuowaniem misji, opozycja wskazywała na jej wysokie koszty i nieefektywność²².

W kontekście porównań polityki państw zachodnich wobec Afryki i Bliskiego Wschodu warto zauważyć, że O. Nouripour krytykował próby tworzenia „planu Marshalla dla Bliskiego Wschodu”, chociaż Niemcy rozwijają Plan Marshalla dla Afryki²³. Polityk zaznaczył, że powojenny plan odbudowy gospodarczej Niemiec opierał się na zasadach demokratyzacji, denazyfikacji, decentralizacji i demilitaryzacji, a prognozy nie wskazują na szybkie zakończenie sytuacji, w której wiele obszarów na Bliskim Wschodzie stanowi teatr działań wojennych. Omid Nouripour był zdania, że na Bliskim Wschodzie najpierw powinien rozpocząć się proces sekularyzacji, demokratyzacji, popierania nauki i równouprawnienia, za którym opowiadał się Sadik al-Azm²⁴. Do dominujących problemów Bliskiego Wschodu, który oddziaływał na inne regiony, należał dżihadizm. Piotr Madajczyk wyjaśniał:

Pierwotnie dżihad miał inne niż przypisywane mu obecnie w Europie znaczenie, czyli „świętej wojny z niewiernymi”. Obejmował różnorodne działania, służące poszerzaniu wpływów islamu: działania zbrojne, nauczanie moralne, dążenie do osiągnięcia celu, poświęcenie się szlachetnemu zadaniu, wewnętrzne samodoskonalenie²⁵.

Gérard Chaliand i Arnaud Blum definiowali dżihadizm jako „zjawisko radykalnego islamizmu w jego walczącej formie”²⁶. Także Artur Wejkszner twierdził: „dżihadizm powinien być utożsamiany ze sposobem myślenia prezentowanym przez najbardziej skrajne środowiska islamskich radykałów, polegającym na wybiórczym podejściu do interpretacji terminu »dżihad«”²⁷. Omid Nouripour postulował tworzenie strategii przeciwko dżihadowi, która powinna być prowadzona na wielu płaszczyznach – „ideologicznej, militarnej, politycznej, pedagogicznej i wspólnie”²⁸. Całościowa strategia walki z dżihadem wymagała, jego zdaniem, skoordynowanych działań wielu instytucji i struktur. Wśród instytucji odpowiedzialnych za walkę z ekstremizmem wyróżniał: Federalny Urząd Ochrony Konstytucji, Wspólne Cen-

²² *Verlängerung des anti-Terror-Einsatzes im Mittelmeer OAE*, 1 XII 2011, <https://www.abgeordnetenwatch.de/bundestag/17/abstimmungen/verlaengerung-des-anti-terror-einsatzes-im-mittelmeer-oae-0> (dostęp: 15 I 2020).

²³ *Neue Partnerschaft für Entwicklung, Frieden und Zukunft. Ein Marshallplan mit Afrika*, https://www.bmz.de/de/laender_regionen/marshallplan_mit_afrika (dostęp: 14 I 2020).

²⁴ O. Nouripour, *Was tun...*, s. 47.

²⁵ P. Madajczyk, *Między fundamentalizmem a asymilacją. Muzułmanie w Niemczech*, Warszawa 2015, s. 51.

²⁶ Ch. Chaliand, A. Blin, *Historia terroryzmu. Od starożytności do Da'isz*, Warszawa 2020, s. 225.

²⁷ A. Wejkszner, *Ewolucja zagrożenia dżihadystycznego w Europie a bezpieczeństwo Polski*, [w:] S. Wojciechowski, A. Potyrała, *Bezpieczeństwo Polski we współczesnym świecie*, Warszawa 2014, s. 149-150.

²⁸ O. Nouripour, *Was tun...*, s. 25.

trum Zwalczenia Terroryzmu (*Gemeinsames Terrorismusabwehrzentrum*, GTAZ), Wspólne Centrum Ochrony przed Ekstremizmem i Terroryzmem (*Gemeinsames Extremismus- und Terrorismusabwehrzentrum*, GETZ), Wspólne Centrum Internetowe (*Gemeinsames Internetzentrum*, GIZ), Narodowe Centrum Obrony Cyberprzestrzeni (*Nationale Cyber-Abwehrzentrum*, NCAZ), Wspólne Centrum Analiz i Strategii ds. Nielegalnych Migracji (*Gemeinsame Analyse- und Strategiezentrums illegale Migranten*, GASIM), Federalny Urząd ds. Migracji i Uchodźców (*Bundessamt für Migration und Flüchtlinge*, BAMF) i Federalną Centralę ds. Kształcenia Politycznego (*Bundeszentrale für politische Bildung*).

Omid Nouripour apelował o rozwijanie strategii walki z dżihadyzmem na poziomie UE i RFN. Proponował wspieranie inicjatyw obywatelskich, ulicznych i medialnych. Wskazywał na potrzebę zwalczania dżihadyzmu poprzez działania policyjne (także Europolu), koordynację działań, zaangażowanie wielu instytucji w zwalczanie zagrożeń. Zaznaczał, że działania dotyczące przeciwstawiania się ekstremizmom należy podejmować również w rodzinach. Porównywał dżihadyzm do totalitaryzmu i wypominał zwolennikom dżihadu, że postrzegają świat w optyce manichejskiej i zwalczają oponentów. Prognozował strategię eskalacji niebezpieczeństw spowodowanych rozwojem dżihadyzmu: 1. Rzeź; 2. Przejęcie przez dżihadystów broni masowego rażenia; 3. Przerwanie tamy i zniszczenie infrastruktury krytycznej; 4. Scenariusz zwiększenia stosowania przez dżihadystów cyberprzestępczości; 5. Scenariusz, w którym działalność dżihadystów skupia się na przestępczym handlowaniu narkotykami, narządami, ludźmi, dobrami kultury, surowcami i innymi dobrami; 6. Scenariusz, w którym dżihadysty zakłócają funkcjonowanie demokracji, m.in. poprzez zakłócanie wyborów i ataki terrorystyczne; 7. Scenariusz rozpadu państw z powodu braku ropy naftowej; 8. Scenariusz zniszczenia infrastruktury krytycznej, np. lotnictwa²⁹. Omid Nouripour przypominał, że dżihadysty odpowiadają za naruszanie praw człowieka, popełniają przestępstwa, nadużywają narkotyków i podążają za marzeniami o statusie i możliwości czerpania z konsumpcyjnego stylu życia. Dżihadyzm dotyczy nie tylko Państwa Islamskiego, ale to ono jest jego „najczęściej manifestowaną, najbardziej niebezpieczną i najbardziej profesjonalną ekspresją”³⁰. Wykazał się znajomością historii dżihadyzmu, wskazując na przełomowe wydarzenia, które doprowadziły do jego rozprzestrzeniania. Między innymi zwracał uwagę na politykę Hasana as Sabbaha (stosującego terror w XI w.) czy cele Hasana al-Banny – twórcy Bractwa Muzułmańskiego). Wdrażane przez Hasana as Sabbaha metody prowadzenia kampanii terrorystycznej zostały porównane do działań Al Ka'idy, ponieważ zarówno Hasan al-Banna, jak i Osama Bin Laden walczyli w górskich tere-

²⁹ *Ibidem*, s. 273-282.

³⁰ *Ibidem*, s. 36.

nach, wprowadzając swoimi atakami i aktywnością szpiegowską zamęt u potężnego wroga³¹. Omid Nouripour podkreślał, że wpływ ruchów terrorystycznych wzrósł po wojnie sześciodniowej w 1967 roku i rewolucji islamskiej w Iranie w 1979 roku. Przede wszystkim był zdania, że na wpływ terroryzmu wpłynęło opublikowanie w 1998 roku fatwy przez Osamę Bin Ladena i Aymana Zawahiriego. Trzeba przyznać, że polityk bardzo dobrze poznawał portrety psychologiczne wielu terrorystów. Nazywał Abu Masaba az-Zarkawiego „strategiem i gwiazdą” dżihadyzmu, bardzo dobrze orientował się w działaniach Abu Bakra al-Baghdadiego.

Tabela 4. Liderzy dżihadu w ocenie Omid Nouripoura

Lider dżihadu	Ocena O. Nouripoura
Osama Bin Laden	„Ojciec nowoczesnego dżihadyzmu”
Abu Masab az-Zarkawi	Prekursor stosowania nowoczesnych strategii medialnych; Jordańczyk uwolniony z więzienia w 1999 roku w wyniku amnestii związanej z wstępowaniem na tron króla Abd Allaha II; wyjechał na wojnę do Afganistanu, gdzie propagował dżihad i szkolił Palestyńczyków, Jordańczyków i Syryjczyków; urodzony w Jordanii; w 2003 roku wystosował list do przywódców Al-Ka’idy; Luai Sakka i Muhammad Abu Dhess (członkowie ugrupowania Tauhis) zbierali w Niemczech pieniądze, które miały umożliwić Abu Masab az-Zarkawiemu prowadzenie walk. Sekretarz stanu USA zarzucał mu tworzenie siatki szpiegowskiej na terytorium Iraku; Strategia Abu Masaba az-Zarkawiego miała na celu skonfliktowanie szyitów i sunnitów w Iraku poprzez działania terrorystyczne, np. ataki bombowe. Od 2004 roku terrorysta działał w organizacji „Grupa Monoteizmu i Świętej Wojny” i zawarł sojusz z Osamą Bin Ladenem. Nazywał się „Emirem Al Qaidy w Mezopotamii”. Produkował filmy rozpowszechniające swoje cele; uczestniczył w zamachach.
Abdullah Yusuf al-Azzam	Ekspert ds. logistyki i finansowania dżihadu, „mentor Osamy bin Ladena”.
Abu Bakr al-Baghdadi	Twórca kalifatu ISIS; prowadził kampanie terrorystyczne; wykorzystywał psychologiczne, barbarzyńskie i propagandowe formy walki; kierował się taktyką Mad Max, czyli gry brutalnej walki zbrojnej z wykorzystaniem pojazdów.
Harry Sarfo	Pochodzący z Ghany obywatel RFN. Dorastał w Bremie. Był kryminalistą, który został zrekrutowany przez ISIS. Omid Nouripour zwrócił uwagę, że ISIS do budowania swoich struktur poszukiwali zamachowców spośród państw europejskich. Kandydaci do prowadzenia działań terrorystycznych wywodzą się często ze środowisk marginalizowanych, borykają się z problemami socjalnymi i mają poczucie wykluczenia społecznego. Często najbliższe otoczenie – rodzina – boryka się z problemami i nie stanowi wsparcia dla ulegających radykalizacji krewnych ³² .

Źródło: O. Nouripour, *Was tun gegen dschihadisten? Wie wir den Terror besiegen können*, München 2017, s. 62-68, 73-76, 191-194.

Omid Nouripour do wyborów w 2017 roku ruszył z hasłem: „Dla międzynarodowego pokoju i harmonii”³³. Po wyborach w 2017 roku Chadecja sondowała z Zielonymi i Wolną Partią Demokratyczną scenariusz utworzenia koalicji jamalskiej. Omid Nouripour podkreślał wtedy, że Niemcy mają w polityce międzynarodowej

³¹ G. Chaliand, A. Blin, *op. cit.*, s. 63-64.

³² Podobnie wyjaśnia problem zwiększenia liczby niemieckich konwertytów P. Madajczyk: „Można sformułować tezę, że istnieje społeczne zaplecze niezintegrowanych muzułmanów, sfrustrowanych, niemających z powodu niskiego wykształcenia szans na awans społeczny”. Szerzej: P. Madajczyk, *op. cit.*, s. 239.

³³ Y. Brenner, *When refugees lead: Conversation with German Politician Omid Nouripour*, „The New Humanitarian”, 2 V 2018, <https://deeply.thenewhumanitarian.org/refugees/community/2018/05/01/the-political-legacy-of-the-refugee-crisis-volunteers> (dostęp: 25 I 2021).

do odegrania ważne role. Wskazywał, że w jego ocenie C. Özdemir mógłby objąć tekę ministra spraw zagranicznych. Dotąd z ramienia Zielonych funkcję ministra spraw zagranicznych sprawował wyłącznie J. Fischer (1998-2005). Po wyborach w 2017 roku O. Nouripour, będąc ekspertem ds. polityki zagranicznej, postulował w imieniu Zielonych zbadanie zasadności udziału Bundeswehry w misjach ekspedycyjnych. Krytykował udział w misji w Somalii, twierdząc, że nie przyniosła oczekiwanych efektów. Protestował przeciwko eksportowi broni do Arabii Saudyjskiej. Podkreślał, że w Niemczech eksport broni może odbywać się według wytycznych rządu i nie można wysyłać uzbrojenia do obszarów, na których trwają konflikty. Przypominał o trudnej sytuacji owładniętego wojną Jemenu i krytykował politykę Rijadu wobec tego państwa. Ponadto O. Nouripour ostrzegał, że Arabia Saudyjska sponsoruje działalność dżihadystów na terytorium Niemiec. Zdaniem O. Nouripoura o niepowodzeniu utworzenia koalicji jamajskiej i zwycięstwie opcji wielkiej koalicji nie zdecydowały sprawy międzynarodowe, ale spory dotyczące polityki klimatycznej, migracyjnej oraz transportowej³⁴. Chociaż ostatecznie O. Nouripour reprezentował partię opozycyjną, powierzono mu kierowanie Komisją Spraw Zagranicznych w Bundestagu. Spośród Zielonych do Komisji weszli także: Manuel Sarrazin, Frithjof Schmidt, Jürgen Trittin, Franziska Brantner, Agnieszka Brugger, Cem Özdemir, Claudia Roth. Jednocześnie O. Nouripour jest członkiem Komisji Obrony, którą kieruje A. Brugger³⁵.

Punktem ciężkości jego działań był kryzys migracyjny. Zabierał często głos w sprawie sytuacji na Morzu Śródziemnym. Zwracał uwagę na sytuację w Libii, nazywał ten obszar „strefą ognia”³⁶. W opinii O. Nouripoura Unia Europejska powinna być bardziej solidarna w sytuacji zagrożeń: wojny na Ukrainie, problemów gospodarczych i kryzysu migracyjnego. Był zdania, że konfliktów na Bliskim Wschodzie nie da się wytłumaczyć „wojnami kulturowymi”, i podkreślał, że na Bliskim Wschodzie toczą się konflikty gospodarcze, na przykład o dostęp do surowców energetycznych. Przykładowo wskazywał, że konflikt w Jemenu dotyczy sporów o zasoby, natomiast Iran i Arabia Saudyjska wpłynęły na jego eskalację.

Wskazywał na problemy w relacjach turecko-niemieckich i przypominał, że Turcja jest państwem autorytarnym. Proponował wobec Turcji „podwójną strate-

³⁴ Außen- und Verteidigungspolitik bei den Sondierungen: „Die Tonlage ist ein bisschen routinierter. Omid Nouripour im Gespräch mit Tobias Armbrüster”, 3 XI 2017, www.deutschlandfunk.de (dostęp: 25 I 2020); C. Eubel, *Grünen-Politiker über Jamaika-Außenpolitik: „Wenn wir Nein sagten, hatten wir immer handfeste Gründe”*, „Der Tagesspiegel Online” 1 XI 2017.

³⁵ *Grüne in den Ausschüssen*, <https://www.gruene-bundestag.de/fraktion/gruene-in-den-ausschuessen> (dostęp: 25 I 2021).

³⁶ Omid Nouripour (Grüne). *Flüchtlingspolitik „nicht über den Tag hinaus weitergedacht”*, 19 IV 2020, https://www.deutschlandfunk.de/omid-nouripour-gruene-fluechtlingspolitik-nicht-ueber-den.694.de.html?dram:article_id=351701 (dostęp: 25 I 2020).

gię” – wytykania błędów i jednoczesnej współpracy. Uważał, że Turcji nie powinno się izolować³⁷. W sytuacji wojny w Syrii i kryzysu migracyjnego twierdził, że chociaż nie ma wyboru i trzeba na forum UE współpracować z Turcją, to: „deal Unia-Turcja jest w tej formie ze względów politycznych, etycznych i prawnych nie w porządku”³⁸. Jednocześnie uważał, że Turcja nie spełni pokładanych nadziei realizatora roli „strefy buforowej”, która oddzielałaby Europę od konfliktu na Bliskim Wschodzie. Przypominał, że w Turcji łamane są prawa człowieka i zwracał uwagę na trudną sytuację Kurdów. Krytykował politykę Recepta Tayyipa Erdoğan. Był też zdania, że atakowanie przez Turcję Syrii może spowodować eskalację konfliktu i przyczynić się do wzrostu dżihadyzmu. Był zdania, że na znak oporu przed polityką prezydenta Turcji część przedstawicieli milicji kurdyjskiej zasilili obóz ekstremistów. Krytykował wielką koalicję za brak odpowiednich sankcji wobec polityki R.T. Erdoğan³⁹. W związku z aresztowaniem w 2017 roku i torturowaniem przez władze tureckie Deniza Yücela – dziennikarza „Die Welt” (posiadającego podwójne obywatelstwo – niemieckie i tureckie) podkreślał, że rząd niemiecki powinien podjąć stanowcze działania. Turcja, będąc członkiem ONZ i Rady Europy, łamała Konwencję w sprawie zakazu stosowania tortur⁴⁰. Był przeciwnikiem eksportu broni do Turcji i krytykował rząd za wysłanie do Turcji w latach 2006-2011 354 czołgów Leopard 2. W odpowiedzi na jego zapytanie dotyczące polityki eksportu broni, ministerstwo gospodarki wyjaśniło, że w związku z trwającą w Turcji operacją „Gałązka oliwna” niemiecki eksport broni był wart 4,4 mln euro. Mimo że minister spraw zagranicznych Sigmar Gabriel przypominał o obowiązującym zakazie eksportu do Turcji w związku z trwającymi działaniami zbrojnymi w Syrii, socjaldemokrata Matthias Machnig z ministerstwa gospodarki informował, że w szczególnych przypadkach rząd udzielał pozwoleń na eksport broni. Omid Nouripour zarzucił rządowi w sprawie wysyłania broni do Turcji kłamstwa i krytykował jego politykę⁴¹.

---

³⁷ *Grünen-Politiker Omid Nouripour „Die Türkei ist nicht Nordkorea”*, 2 VIII 2016, https://www.deutschlandfunk.de/gruenen-politiker-omid-nouripour-die-tuerkei-ist-nicht.694.de.html?dram:article_id=361867 (dostęp: 18 I 2021).

³⁸ T. Heimbach, *Nouripour über Merkel: „Der Preis ist unerträglich hoch”*, „Welt Online” 24 IV 2016, <https://www.welt.de/politik/deutschland/article154695228/Der-Preis-ist-unertraeglich-hoch.html> (dostęp: 18 I 2021).

³⁹ *Gastbeitrag von Omid Nouripour Erdogan spielt mit unserer Sicherheit: Die Türkei-Politik der GroKo ist gescheitert*, „Focus” 16 X 2019, https://www.focus.de/politik/experten/gastbeitrag-von-omid-nouripour-erdogan-spielt-mit-unserer-sicherheit-die-tuerkei-politik-der-groko-ist-gescheitert_id_11240921.html (dostęp: 21 I 2021).

⁴⁰ *Ich wurde im Gefängnis drei Tage lang gefoltert*, „Süddeutsche Zeitung” 11 V 2019, <https://www.sueddeutsche.de/politik/yuecel-folter-1.4441226> (dostęp: 18 I 2021).

⁴¹ *Wirtschaft: Milionenschwere Rüstungsexporte in die Türkei trotz Syrien-Kriegs*, 15 III 2018, https://www.t-online.de/finanzen/boerse/news/id_83395654/wirtschaft-millionenschwere-ruestungsexporte-in-die-tuerkei-trotz-syrien-kriegs.html (dostęp: 18 I 2021).

Omid Nouripour stał się ekspertem Niemiec ds. Iranu. Oceniał, że przed zjednoczeniem Niemiec relacje obu państw były napięte i trudne, nazywane polityką „krytycznego dialogu”. Gdy omawiał relacje niemiecko-irańskie, zaczynał od rządów Rezy Pahlawiego. Nie sięgał początków relacji dyplomatycznych między Persją i Prusami, które datuje się na II połowę XIX wieku, gdy w Teheranie, Tebrizie i Bandar Abbasie utworzono niemieckie konsulaty. W umacnianie kontaktów gospodarczych zaangażowała się kupiecka rodzina Siemens. W 1873 roku szach Naser ad-Din podpisał w Berlinie umowę, w której odniesiono się do umowy z 1857 roku. Na kontaktach zależało Persom, podczas gdy Prusy były bardziej wstrzemięzliwe i ostrożne z obawy przed Rosją. Wraz z eskalacją rywalizacji kolonialnej i rozwojem wilhelmińskiej idei „Weltpolitik”, Prusy zwiększały zainteresowanie Persją, chociaż nadal nie uważały Teherenu za znaczącego politycznego gracza. Persja pukała do Prus z ofertami inwestycyjnymi i prośbami o pożyczki. Kontakty dotyczyły zakupu przez Persję broni z niemieckich zakładów zbrojeniowych. Bardziej niż Prusy zainteresowane wpływami w Persji były Rosja i Wielka Brytania. Podczas I wojny światowej Persja była rozdarta i najeżdżana przez wojska wielu mocarstw – Anglii, Rosji, ale także siły niemiecko-tureckie, ponieważ Turcja opowiedziała się w światowym konflikcie po stronie Niemiec. Konsekwencją I wojny światowej było osłabienie niemieckich wpływów w Persji, która trafiła pod wpływy brytyjskie. Jednak także podczas II wojny światowej neutralny Iran sprzyjał Niemcom do września 1943 roku, gdy nastąpiło wypowiedzenie wojny państwom osi. Paradoksem relacji niemiecko-irańskich stało się, że najpierw na terytorium Iranu działał słynny szpieg Wilhelm Canaris, a od 28 listopada do 1 grudnia w Teheranie obradowała Konferencja Wielkiej Trójki w sprawie pokonania Niemiec⁴². Do trudnych kart niemiecko-irańskiej historii należało zaproszenie w 1967 roku do Niemiec szacha Rezy Pahlawiego, które wywołało protesty społeczne. Podczas demonstracji został śmiertelnie postrzelony student Benno Ohnesorg. 17 września 1992 roku w greckiej restauracji Mykos w Berlinie zostali postrzeleni przez irańskie służby bezpieczeństwa czterej uchodźcy polityczni. Polityka Niemiec wobec Iranu była prowadzona także w ramach Unii Europejskiej i skupiała się głównie na polityce protestowania przeciwko łamaniu praw człowieka w Iranie, polityce nuklearnej Iranu, wykorzystaniu sankcji jako instrumentu reagowania na działania sprzeczne z prawem międzynarodowym w Iranie. Niemcy oczekiwały, że Iran pójdzie drogą reform, i apelowały do reżimu o przestrzeganie praw człowieka. Omid Nouripour wskazywał negatywne (skutkujące izolacją międzynarodową Iranu) konsekwencje dziesięcioletnich rządów ajatollaha Ruhollaha Chomejniego, który w 1979 roku

---

⁴² J. Dul, *Rewolucja Chomeiniego*, Warszawa 1990, s. 13-16; P. Szlanta, *Persja w polityce Niemiec 1906-1914*, Warszawa 2005, s. 26-43.

ogłosił rewolucję i był zwolennikiem poszukiwania Trzeciej Siły, zgodnie z hasłem „ani Wschód, ani Zachód tylko Republika Islamska”⁴³. Następcą R. Chomejnigo był prezydent Ali Akbar Haszemi Rafsandżani (1989-1997) – postrzegany jako pragmatyczny fundamentalista⁴⁴. Omid Nouripour zaznaczył, że Ali Akbar Haszemi Rafsandżani stał się w Iranie „symbolem nepotyzmu i korupcji”⁴⁵. Omid Nouripour chwalił kurs reform prezydenta Mohammada Chatamiego, który sprawował władzę między 1997 a 2005 rokiem. Mohammad Chatami opowiadał się za dialogiem cywilizacji i postulował otwieranie się Iranu na Zachód. W 2001 roku Zgromadzenie Ogólne ONZ ogłosiło „Rok Dialogu między Cywilizacjami” i Iran poparł tę inicjatywę. Ponadto M. Chatami wyraził żal z powodu przeprowadzonego 11 września 2001 roku ataku na World Trade Center⁴⁶. Retoryka M. Chatamiego nie przekonała G.W. Busha, który w 2002 roku zaliczył Iran do państw osi zła, a irański prezydent trzy lata został odsunięty od władzy. Sprawujący rządy w latach 2005-2013 prezydent Mahmud Ahmadineżad był według Omid Nouripoura przedstawicielem „starego dziedzictwa Chomeiniego”⁴⁷. Mahmud Ahmadineżad w kampanii wyborczej z 2005 roku obrał bardziej radykalny kurs, gdy rywalizował z byłym prezydentem A.A.H. Rafsandżanem. Omid Nouripour wspominał, że Mahmud Ahmadineżad uczynił swoim mentorem ajatollaha Mohammada Taghi Mesbah Yazdi. Chociaż na Zachodzie dywagowano, czy Szirin Ebadi, laureatka Nagrody Nobla, mogłaby zostać prezydentem, to jej kandydatura nie miała perspektyw na sukces⁴⁸. Latem 2009 roku trwały w Iranie protesty przeciwko reelekcji M. Ahmadineżada, w Niemczech krytykowano sposób przeprowadzenia wyborów oraz łamanie praw człowieka w Iranie. Omid Nouripour wspominał, że wygłoszona w 2010 roku na monachijskiej konferencji ds. bezpieczeństwa przemowa Manuszera Mottakiego, ministra spraw zagranicznych Iranu, wywołała poruszenie wśród

⁴³ M. Rzepka, *Polityka zagraniczna Islamskiej Republiki Iranu*, [w:] M. Woźniak-Bobińska, A.M. Solarz, *Wprowadzenie do polityki zagranicznej muzułmańskich państw Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej*, Warszawa 2018, s. 202.

⁴⁴ S. Akbari, *Iran zwischen amerikanischem und innenpolitischem Druck Rückfall ins Mittelalter oder pragmatischer Aufbruch*, „Hessische Stiftung Friedens- und Konfliktforschung Report” 2004, nr 1.

⁴⁵ O. Nouripour, *Elections in Iran The Reformers Are Back*, „Spiegel International” 19 XII 2006, <https://www.spiegel.de/international/elections-in-iran-the-reformers-are-back-a-455367.html> (dostęp: 18 I 2021).

⁴⁶ N. Mocior, *Zrozumieć Iran – bilans dialogu Unii Europejskiej i Iranu*, [w:] *Zachód a świat Islamu – zrozumieć Innego*, red. I. Kończak, M. Woźniak, Łódź 2012, s. 94-95; R. Czulda, *Iran 1995-2014. Od Pahlawich do Rouhaniego*, Warszawa 2014, s. 148-150.

⁴⁷ *Grünen-Politiker: Chatami öffnet Fenster zum anderen Iran. Omid Nouripour lobt Vorstoß des Ex-Präsidenten*, 4 IX 2006, https://www.deutschlandfunk.de/gruenen-politiker-chatami-oeffnet-fenster-zum-anderen-iran.694.de.html?dram:article_id=63630 (dostęp: 18 I 2021).

⁴⁸ O. Nouripour, *Elections in Iran...*; Szirin Ebadi w biografii krytycznie wypowiadała się o zwycięstwie M. Ahmadineżada. Szerzej: Sz. Ebadi, *Kiedy będziemy wolne. Moja walka o prawa człowieka*, Kraków 2017, s. 73-74.

słuchaczy. Manuśzer Mottaki uczestniczył w spotkaniu „nocnych sów” i prowadził w Bawarii negocjacje dotyczące programu atomowego. W rozmowie z ministrem spraw zagranicznych Guido Westerwellem usłyszał apel o zaprzestanie łamania praw człowieka w Iranie⁴⁹. Atak na World Trade Center i zaliczenie przez republikanów Iranu do państw „osi zła” skomplikowało politykę państw należących do NATO wobec Iranu. Unia Europejska wykazywała większą skłonność do prowadzenia dialogu nuklearnego z Iranem niż USA. W kwietniu 2018 roku należał do pięciuset parlamentarnych sygnatariuszy z Wielkiej Brytanii, Francji i Niemiec, którzy w liście do Kongresu USA protestowali przeciwko zapowiedzi prezydenta D. Trumpa o wycofaniu się 12 maja 2018 roku z porozumienia nuklearnego z Iranem. Politycy przestrzegali przed zerwaniem rozmów dyplomatycznych z Iranem i apelowali: „zawierać sojusze i szukać większości na jedno z naszych najważniejszych zadań jako parlamentarzystek i parlamentarzystów”⁵⁰. Omid Nouripour krytykował politykę Donalda Trumpa wobec Iranu. Uważał, że prezydent USA, komentując na Twitterze protesty przeciwko rządzącym w Iranie, szkodzi demonstrującym. Obawiał się, że republikanin swoimi działaniami może przyczynić się do eskalacji napięć w Iranie, podobnych do wydarzeń z roku 2009. Był zdania, że D. Trump „wzywa do rewolty”⁵¹.

Polityk przypominał, że sytuacja wewnętrzna w Iranie jest trudna ze względu na panującą korupcję i nierówności socjalne⁵². Omid Nouripour propagował w Niemczech wiedzę o irańskich dysydentach. Zabierał głos na forum Bundestagu w sprawie Navida Afkariego – boksera, który został skazany na karę śmierci. Władze Iranu oskarżyły sportowca o zamordowanie podczas rządowych protestów ochroniarza. Zapaśnik był poddany torturom, a jego dwaj bracia więzieni. Mimo apelów ze strony Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego polityk nie został ocalony. Omid Nouripour przypominał o sytuacji irańskich działaczy na rzecz praw mniejszości oraz apelował o zwiększenie działań na rzecz obrony praw człowieka. Przypominał aktywistów, takich jak: Nasrim Sotudeh, Samy Rajabi'ego, Nazanin Zaghari-Ratcliffe, Narges Mohammadi. Prawniczka Nasrim Sotudeh współpraco-

---

⁴⁹ T. Pany, *Mottaki tanzt in München solo*, 7 II 2010, <https://www.heise.de/tp/features/Mottaki-tanzt-in-Muenchen-solo-3384398.html> (dostęp: 29 I 2020).

⁵⁰ *Offener Brief an US-Kongress „Schaden an unserer Glaubwürdigkeit”*, Spiegel Politik Online, 19 IV 2018, <https://www.spiegel.de/politik/ausland/iran-atomabkommen-offener-brief-aus-europa-an-us-kongress-a-1203683.html> (dostęp: 17 I 2021); O. Nouripour, *Plädoyer für eine eigenständige deutsche Iranpolitik*, „Zeitschrift für Außen- und Sicherheitspolitik” 2011, nr 4, s. 9-18.

⁵¹ *Omid Nouripour im Gespräch „Trumps Tweets sind Gift für die Proteste in Iran”*, „Frankfurter Allgemeine Zeitung” 31 XII 2017; Ch. Böhme, *Proteste im Iran „Trump fordert zur offenen Revolte auf”*, „Der Tagesspiegel Online” 4 I 2018, <https://www.tagesspiegel.de/politik/proteste-im-iran-trump-fordert-zur-offenen-revolte-auf/20809238.html> (dostęp: 18 I 2021).

⁵² *Demonstrationen im Iran. Eine iranische Angelegenheit*, „Tagesspiegel causa” 16 I 2018.

wała z laureatką Pokojowej Nagrody Nobla Szirin Ebadi i była laureatką Nagrody im. Andrieja Sacharowa oraz otrzymała w 2020 roku Alternatywną Nagrodę Nobla. Samy Rajabi walczył o prawa zwierząt, głównie perskich gepardów. Posiadająca brytyjsko-irańskie obywatelstwo dziennikarka N. Zaghari-Ratcliffe była więziona od 2016 roku w Iranie pod zarzutem działalności szpiegowskiej. Inną więzioną opozycjonistką, za którą wstawiał się O. Nouripour, jest N. Mohammadi, dziennikarka i członkini Centrum Obrońców Praw Człowieka⁵³.

Należąc do „Atlantik Brücke”, O. Nouripour wskazywał, że prezydentura D. Trumpa spowodowała „wiele szkód” we współpracy transatlantyckiej i przyczyniła się do obniżenia poziomu zaufania między USA i Niemcami. Sam O. Nouripour jako obywatel Iranu i Niemiec został w 2017 roku dotknięty skutkami ustawy migracyjnej, którą podpisał prezydent USA. W wyniku zwiększenia restrykcji wielu ludzi posiadających obywatelstwo Iraku, Iranu, Libii, Jemenu, Somalii, Sudanu i Syrii nie mogło podróżować do USA. Omid Nouripour wskazywał, że restrykcje mogą przyczynić się do wzrostu nastrojów radykalnych. Przypominał, że dotąd często podróżował do USA jako członek niemiecko-amerykańskiej grupy parlamentarnej. W związku z wizytą D. Trumpa w Europie w 2017 roku krytykował politykę NATO, która dążyła do zwiększenia nakładów na zbrojenia. Był zdania, że bezpieczeństwo Europy trzeba zapewnić poprzez zwiększenie innych działań⁵⁴. Ponadto zarzucał D. Trumpowi, że swoimi działaniami przyczynia się do eskalowania napięć w Afganistanie, chociaż deklaruje chęć walki z terroryzmem⁵⁵. Zajścia na Kapitolu u schyłku prezydentury D. Trumpa traktował jako naruszenie amerykańskiej kultury politycznej. Mimo tego wskazywał na potrzebę umacniania współpracy z Waszyngtonem⁵⁶.

Objęcie w styczniu 2021 roku rządów przez Joe Bidena było obserwowane przez Omida Nouripoura z perspektywy decyzji podejmowanych w sprawie Bliższego Wschodu. Odnotowany został spadek restrykcji dotyczących przemieszcza-

⁵³ 177 Sitzung: Aktuelle Stunde – Hinrichtung Navid Afkaris und die deutsche Iranpolitik, 18 IX 2020, <https://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/19/19177.pdf#P.22362> (dostęp: 29 I 2021).

⁵⁴ Ch. Winter, *Niemiecko-irański polityk: zakaz wjazdu do USA wzmocni islamistów*, 30 I 2017, <https://www.dw.com/pl/niemiecko-ira%C5%84ski-polityk-zakaz-wjazdu-do-usa-wzmocni-islamist%C3%B3w/a-37326336> (dostęp: 29 I 2021); *Media: ustawa Trumpa zakazuje wjazdu do USA politykowi z Niemiec*, 29 I 2017, <https://pl.sputniknews.com/polityka/201701294711663--Trump-USA-Niemcy-Sputnik> (dostęp: 29 I 2021). *Omid Nouripour zum Europa-Besuch von Donald Trump*, Phoenix 31 V 2017, <https://www.facebook.com/Phoenix/videos/1459926864029969> (dostęp: 29 I 2021).

⁵⁵ *Afghanistan-Kurs der USA „Das ist in erster Linie eine Eskalationsstrategie”*, 22 VIII 2017, https://www.deutschlandfunk.de/afghanistan-kurs-der-usa-das-ist-in-erster-linie-eine.694.de.htm?dram:article_id=394063 (dostęp: 29 I 2021).

⁵⁶ *„Viele Schaden” in den letzten vier Jahren. US-Wahl 2020*, 4 XI 2020, <https://www.zdf.de/nachrichten/zdfspezial/usa-wahlen-schausten-nouripour-100.html> (dostęp: 29 I 2021).

nia się z tego regionu do USA. Omid Nouripour zwracał uwagę na konieczność podejmowania działań na rzecz wznowienia porozumienia atomowego z Iranem, wskazując na potrzebę międzynarodowej współpracy w tym zakresie⁵⁷.

Omid Nouripour zwracał także uwagę na politykę dyskryminacji i łamania praw człowieka w innych częściach świata. Przyłączył się do akcji przeciwko rasizmowi i dyskryminowaniu polityków, w której uczestniczyli inni politycy z tłem migracyjnym, na przykład Grigorios Aggelidis – liberał greckiego pochodzenia i Danya Bayaz – polityk Zielonych o pochodzeniu tureckim⁵⁸. Zabierał głos w sprawie dziennikarza Jamala Khashoggiego oraz obrończyni praw kobiet: Loudżan Al-Hazhul, Samar Badawi, Nassimy Al-Sadah, Nouf Abdulaziz i Maya'i Al-Zahrani. Zamordowanie zatrzymanego 2 października 2018 roku w konsulacie Arabii Saudyjskiej J. Khashoggiego wzbudziło wiele międzynarodowych protestów. Omid Nouripour domagał się zaangażowanej postawy w tej sprawie ze strony władz Niemiec i ustania „partnerstwa strategicznego z Arabią Saudyjską”. Uważał, że działania Sigmaro Gabriela i Heiko Maasa były niewystarczające i należy prowadzić bardziej stanowczą politykę wobec Arabii Saudyjskiej⁵⁹.

Niejednokrotnie był krytykowany i często zarzucano mu antysemityzm. W 2019 roku na wniosek AfD odbyło się głosowanie dotyczące potępienia kampanii BDS (Bojkot – Dywestycje – Sankcje). Alternatywa dla Niemiec uważała, że kampania przyczynia się do szerzenia antysemityzmu i bojkotowania takich firm jak Puma, Soda Stream i Hewlett Packard. Wniosek AfD został odrzucony przez posłów CDU/CSU, SPD, FDP i Zielonych⁶⁰. Środowiska żydowskie negatywnie ustosunkowywały się do członkostwa polityka w Towarzystwie Niemiecko-Palestyńskim, między innymi Europejski Kongres Żydów zarzucał politykowi wspieranie antyżydowskiego lobby. Podobne zarzuty artykułowano wobec przedstawicieli innych

⁵⁷ I. Tharoor, *The Biden doctrine is still taking shape*, „The Washington Post” 20 I 2021, <https://www.washingtonpost.com/world/2021/01/20/what-is-biden-foreign-policy-doctrine/> (dostęp: 29 I 2021); Ch. Dewitz, *Einsatzende: Deutsche Patriot in der Türkei abgeschaltet*, „Bundeswehr Journal” 26 X 2015, <http://www.bundeswehr-journal.de/2015/einsatzende-deutsche-patriot-in-der-tuerkei-abgeschaltet/#more-5764> (dostęp: 25 I 2021).

⁵⁸ A. Sarovic, *Politiker und #MeTwo: Du Scheiß-Araber, geh zurück in die Türkei*, „Spiegel” 27 VII 2018.

⁵⁹ *Pressemitteilung vom 2 X 2020: Ermordung Khashoggis muss international untersucht werden*, <https://www.gruene-bundestag.de/presse/pressemitteilungen/ermordung-khashoggis-muss-international-untersucht-werden> (dostęp: 18 I 2021); *Waffenexporte nach Saudi Arabien. Nouripour: Strategische Partnerschaft mit Saudi Arabien beenden*, *deutschlandfunk*, 23 X 2018, https://www.deutschlandfunk.de/waffenexporte-nach-saudi-arabien-nouripour-strategische.694.de.html?dram:article_id=431248 (dostęp: 18 I 2021).

⁶⁰ *BDS-Bewegung entgegnetreten – Antisemitismus bekämpfen*, 17 V 2019, <https://www.abgeordnetenwatch.de/bundestag/19/abstimmungen/bds-bewegung-entgegnetreten-antisemitismus-bekaempfen> (dostęp: 25 I 2020).

partii politycznych, którzy weszli do Towarzystwa Niemiecko-Palestyńskiego, na przykład Aydan Özoguz (SPD) i Christine Buchholz (Partia Lewicy). W czerwcu 2020 roku Irańczycy: publicystka oraz dyrektorka *Foreign Policy Circle* Saba Farzan, publicysta i polityk dr Kazem Mousavi i pisarz Nasrim Amirsedghdi zarzucili politykowi popieranie kampanii BDS (Ruch bojkotu, zbycia i sankcji) poprzez zasiedanie w Towarzystwie Niemiecko-Palestyńskim⁶¹. Benjamin Weinthal na łamach „The Jerusalem Post” wskazywał, że Omid Nouripour krytykował politykę Donalda Trumpa na Bliskim Wschodzie w słowach: „Plan Trumpa nie przynosi pokoju, ale eskaluje ryzyko. Nie tylko na Zachodnim Brzegu i w strefie Gazy, ale także w izraelskim społeczeństwie”⁶². Amerykański dyplomata Richard Grenell apelował do Angeli Merkel, aby niemieccy politycy wspierali amerykańskie działania na Bliskim Wschodzie w celu rozwiązania napięć między Żydami i Palestyńczykami. Mimo głosów krytyki O. Nouripour należy do najbardziej rozpoznawanych niemieckich polityków i nie ustaje w wysiłkach kontynuowania pracy politycznej. Jako reprezentant Zielonych współtworzył program zasadniczy, którego finalizacja nastąpiła w 2020 roku, w trudnych warunkach prowadzenia zdalnych zjazdów partyjnych w trakcie epidemii COVID. Przygotowany dokument może być traktowany jako podstawa do formułowania postulatów wyborczych na potrzeby nadchodzących 26 września 2021 roku wyborów do Bundestagu. Omid Nouripour zamierza ubiegać się o mandat z okręgu wyborczego we Frankfurcie nad Menem. Zieloni nadal postulują umacnianie współpracy międzynarodowej i podejmowanie działań multilateralnych, z wykorzystaniem ONZ i Unii Europejskiej⁶³.

Podsumowanie

Zarówno J. Fischer, C. Özdemir, jak i O. Nouripour w swoich książkach zaprezentowali, jak ważne miejsce w programie niemieckich Zielonych stanowiła polityka zagraniczna, mimo że punktami ciężkości działań partii są też polityka klimatyczna

⁶¹ *Deutsch-Palästinensische Gesellschaft e.V.*, <https://dpg-netz.de/beirat> (dostęp: 25 I 2020); B. Weinthal, *German-Iranian dissidents urge MP to resign from antisemitic BDS-NGO*, „The Jerusalem Post” 30 VI 2020, <https://www.jpost.com/israel-news/germaniranian-dissidents-urge-mp-to-resign-from-antisemitic-bds-ngo-633243> (dostęp: 25 I 2020); B. Weinthal, *Was machen Nouripour, Özoguz und Buchholz in der Deutsch-„Palästinensischen” Gesellschaft?*, „Jüdische Rundschau” 8 VIII 2020, <https://juedischerundschau.de/article.2020-08.was-machen-nouripour.html> (dostęp: 25 I 2021).

⁶² B. Weinthal, *US envoy urges ‘anti-Israel’ German MP to help Mideast peace plan*, „The Washington Post” 20 II 2020, <https://www.jpost.com/arab-israeli-conflict/us-ambassador-urges-german-mp-not-to-derail-trumps-peace-plan-615987> (dostęp: 29 I 2021).

⁶³ „...zu achten und zu schützen...”. Veränderung schafft halt. Grundsatzprogramm Bündnis 90/Die Grünen 2020.

czy działalność na rzecz przestrzegania praw człowieka. Politycy Zielonych wykorzystywali posiadane obserwacje i doświadczenia dotyczące sytuacji imigrantów w RFN w swojej działalności politycznej. Dzielili się swoimi doświadczeniami socjalizacyjnymi na łamach książek i przekazywali wiedzę o regionach, z których pochodzili. Można stwierdzić, że O. Nouripour wyspecjalizował się w zagadnieniach dotyczących Bliskiego Wschodu, praw człowieka i polityki migracyjnej. Wraz z dynamiką kryzysu migracyjnego po 2015 roku oraz rozpowszechnianiem zagrożeń spowodowanych ruchami ekstremistycznymi, w tym terroryzmem, jego wiedza podparta znajomością języka perskiego zyskała na znaczeniu.

Polityka międzynarodowa w sferze działań i postulatów Omid Nouripoura

Streszczenie. Artykuł dotyczy aktywności politycznej Omid Nouripoura, niemieckiego polityka perskiego pochodzenia, przedstawiciela ugrupowania Zieloni. Polityk wyspecjalizował się w obszarze polityki migracyjnej oraz polityki bezpieczeństwa i aktywnie działał w ramach komisji praw człowieka i pomocy humanitarnej, polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa niemieckiego Bundestagu. W artykule konfrontowano postulaty wyartykułowane w książkach O. Nouripoura z aktywnością na forum Bundestagu i sposobami formułowania postulatów wyborczych i programowych. Badano wypowiedzi polityka w mediach tradycyjnych i społecznościowych. Z badań wynika, że główne zainteresowania polityka dotyczą aktualnych wyzwań i zagrożeń, m.in. związanych z konfliktami na Bliskim Wschodzie oraz sytuacją migrantów w Niemczech i innych terytoriach.

Słowa kluczowe: dżihad, Niemcy, Zieloni

Omid Nouripour's political demands and activities

Summary. The article focuses on the political activity of Omid Nouripour – a German politician of Persian descent, member of the Green Party. He specializes in immigration and security politics and participates in German Bundestag's Committees for Human Rights, Humanitarian Aid and Foreign Politics and Security. The article confronts ideas expressed in O. Nouripour books with his activity in Bundestag, election demands and statements in party's programmes. His statements in public as well as social media have been analyzed. The research shows that the politician's main interests concern current challenges and dangers resulting from conflicts in the Middle East and the situation of immigrants in Germany and other territories.

Keywords: jihad, Germany, Greens